

4. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. 4-те вид. Київ: Алерта, 2016. 528 с.

5. Баїк О. І. Про дефініцію «правовий статус платника податків». *East European Scientific Journal. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2017. № 2 (18), część 1. S. 113–119.

6. Мусійчук І. М. Нерезиденти як суб'єкти податкових право-відносин: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2011. 20 с.

7. Кучерявенко М. П. Податкове право : підручник. Харків : Право, 2013. 536 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-116-9-17>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ УЧАСНИКІВ СПРОЩЕНОГО ПОЗОВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Іванов О. О.

аспірант

Академії Адвокатури України

м. Київ, Україна

В теорії господарського права виділяють конституційні та загально – галузеві (господарські) процесуальні права та обов'язки, які визначатимуться як загальні процесуальні права та обов'язки учасників спрощеного позовного провадження, особливість їх полягає у тому, що обсяг прав і обов'язків нічим не відрізнятимуться від обсягу прав і обов'язків учасників загального позовного провадження [3, с. 53]. Так, новизною дослідження є розгляд особливостей загальних і спеціальних прав і обов'язків учасників спрощеного позовного провадження через основоположні, закріплені в Конституції, норми права, що є базисом для встановлення прав і обов'язків учасників спрощеного позовного провадження.

Згідно статті 4 Господарського процесуального кодексу України [1], право на звернення до господарського суду в установленому порядку гарантується Господарським процесуальним кодексом України. Ніхто не може бути позбавлений права на розгляд його справи у

господарському суді, до юрисдикції якого вона віднесена законом. Жодна особа не може бути позбавлена права на участь у розгляді своєї справи у визначеному законом порядку.

Аналізуючи дану статтю, слід зробити висновок, що вона є логічним продовженням вищезгаданих статей, які містяться в Конституції України щодо: з одного боку обов'язку держави захистити, відновити та забезпечити реалізацію законних інтересів, прав та свобод людини, а з іншого скористатися правом особи, яка згодом стане учасником справи в порядку спрощеного позовного провадження і набуде додаткових процесуальних прав і обов'язків відповідно до чинного законодавства України.

Вадливим загальним правом учасників спрощеного провадження, на нашу думку, є право бути своєчасно повідомленим про власні права, передбачені ГПК України [1], а також отримати їх роз'яснення.

Так, згідно статті 205 ГПК України [1] за клопотанням учасника справи головуючий роз'яснює йому права та обов'язки, крім випадків, коли учасника справи представляє адвокат. Водночас, статтею 255 ГПК України [3] встановлено, що протокол вчинення окремої процесуальної дії має містити відомості про роз'яснення учасникам справи їх процесуальних прав та обов'язків.

Згідно статті 6 ГПК України у господарських судах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС). Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система відповідно до закону забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу і участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відео конференції [2].

Згідно статті 8 ГПК України [1], ключовими правами і обов'язками є :

- право бути присутнім у відкритому судовому засіданні.
- право проводити у залі судового засідання фотозйомку, відео– та аудіозапис з використанням портативних відео– та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень, встановлених законодавством України
- використовуючи вищезазначені права обов'язок не створювати перешкоди у веденні засідання і здійсненні іншими учасниками судового процесу їхніх процесуальних прав.
- право на закриті судові засідання або вчинення окремих процесуальних дій, які відбуваються в закритому судовому засіданні, у порядку, визначеному законодавством України

– обов'язок не розголошувати інформацію, для забезпечення захисту якої розгляд справи або вчинення окремих процесуальних дій, які відбуваються в закритому судовому засіданні.

Згідно статті 9 ГПК України [1], яка охоплює питання поінформованості особи, зокрема учасників спрощеного позовного провадження щодо розгляду справи в суді, а саме:

- право на інформацію про дату, час і місце розгляду своєї справи
- право на отримання в суді усної або письмової інформації про результати розгляду його судової справи
- право на доступ до судових рішень у порядку, встановленому законом.

Щодо осіб, які не брали участі у справі, тобто на момент розгляду справи не набули статусу учасника спрощеного позовного провадження, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки, які подали апеляційну чи касаційну скаргу на відповідне рішення, мають право на ознайомлення чи матеріалами справи, робити з них витяги, знімати копії з документів, долучених до справи, одержувати копії судових рішень в порядку, передбаченому законодавством України. Питання судового захисту та відновлення своїх законних інтересів, прав і свобод, а також забезпечення реалізації законних інтересів, прав та свобод людини є чи не одним з найгостріших питань [4, с. 142], тому слід чітко розуміти обсяг прав і обов'язків учасників судового процесу, які виникають при використанні механізму судового захисту у вигляді спрощеного позовного провадження [5, с. 157].

Вважаємо, що перелік і обсяг прав і обов'язків учасників спрощеного господарського провадження не є вичерпним та безмежним і тому окреслюється судом виходячи з конкретних обставин справи. Однак, саме ця «гнучкість» і є засобом забезпечення ефективного, справедливого, всебічного правосуддя, оскільки адаптуються процесуальні права і обов'язки учасників справи відповідно до конкретних обставин справи та враховуючи чинне законодавство України. Вважаємо за доцільне внести зміни до ГПК України [1], а саме викласти ст. 249 ГПК України [1] у наступній редакції: «Одночасно з поданням позовної заяви позивач має право подати у письмовій формі клопотання про розгляд всієї справи в порядку спрощеного позовного провадження. Якщо клопотання стосується лише певної частини позовних вимог, суд не приймає його до розгляду, про що зазначає в ухвалі про відкриття провадження у справі».

Література:

1. Господарський процесуальний кодекс України. Редакція від 28.08.2018 р., підстава – 2475-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення 10.05.2021)

2. Господарський процесуальний кодекс України. Редакція ГПК від 03.08.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення 10.05.2021)

3. Згама А.О. Щодо оптимізації процесуальних форм у господарському процесі: наказне провадження та спрощене позовне провадження. *25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи* : матеріали Всеукр. наук.– практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.). Харків : Право, 2016. С. 52-56.

4. Медведева Е.В. Тенденции дифференциации и унификации в упрощенных производствах гражданского процесса. *Вестник Омского университета. Серия «Право»*. 2018. № 2 (55). С. 140–145.

5. Суярко Т.Д. Спрощені провадження господарського судочинства як механізм забезпечення доступності правосуддя у господарських справах. *25 років господарській юрисдикції в Україні: досвід та перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.). Харків: Право, 2016. С. 155–158.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-116-9-18>

**РОЛЬ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ
МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

Міщенко В. С.

*кандидат юридичних наук, науковий співробітник
відділу проблем модернізації господарського права та законодавства
ДУ «Інститут економіко-правових досліджень
імені В. К. Макутова Національної академії наук України»
м. Київ, Україна*

За останні роки в Україні назріла необхідність вирішення нових актуальних завдань, що вимагає пошуку вдосконалених підходів, здатних забезпечити безперервне економічне зростання в нових умовах функціонування. Це вбачається можливим за умови переходу на модель сталого розвитку, формування якої здійснювалося внаслідок